

Granskning av arbetsmarknadsinsatser

Rapport
Region Gotland

KPMG AB
2023-06-05
Antal sidor 13

Region Gotland
Granskning av arbetsmarknadsinsatser

2023-06-05

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Bakgrund	4
2.1	Syfte, revisionsfrågor och avgränsning	4
2.2	Revisionskriterier	5
2.3	Metod	5
3	Resultat av granskningen	5
3.1	Mål	5
3.1.1	Bedömning	7
3.2	Ansvarsfördelning	7
3.2.1	Bedömning	9
3.3	Samverkan nämnd-styrelse	9
3.3.1	Bedömning	9
3.4	Extern samverkan	9
3.4.1	Bedömning	11
3.5	Uppföljning	11
3.5.1	Bedömning	12
4	Slutsats och rekommendationer	13

1 Sammanfattning

KPMG har av region Gotlands revisorer fått i uppdrag att granska om gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning av de regionala arbetsmarknadsinsatserna. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vår sammanfattande bedömning är att det finns brister i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens styrning av de regionala arbetsmarknadsinsatserna.

Vi bedömer att styrningen av verksamheten i delar brister; det gäller målstyrning och uppföljning. Vi konstaterar dock att nämnden har inlett ett arbete med en annan struktur för målsättning, vilket vi ser positivt på. Vi bedömer inte att befintlig uppföljning säkerställer en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Vi bedömer att ansvarsfördelningen i huvudsak är tydlig och att det finns en fungerande samverkan avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna mellan gymnasie- och vuxenutbildningen och regionstyrelsen. Det finns en fungerande samverkan med externa aktörer kring arbetsmarknadsinsatserna, även om den inte för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens del är strukturerad.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden att:

- fortsätta utveckla målarbetet och därmed styrningen av arbetet inom ram för regionens arbetsmarknadsinsatser.
- skapa en struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket arbetsmarknadsinsatserna följs upp till exempel vad gäller deras ändamålsenlighet (måluppfyllelse) och effektivitet (vilka resultat uppnås utifrån avsatta resurser). Nyckeltal och andra mått för måluppfyllelse tas fram och analyseras. Analysen ligger sedan till grund för åtgärder och beslut.

2 Bakgrund

Vi har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att granska gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden styrning av regionala arbetsmarknadsinsatser.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör Region Gotlands utbildning inom det offentliga skolväsendet för gymnasieskolan, kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare (sfi), uppdragsutbildning och yrkeshögskola samt för regionens arbetsmarknadspolitiska åtgärder på individnivå. Regionstyrelsen har det övergripande strategiska ansvaret och samordningsansvar för arbetsmarknadsfrågorna.

Utbildnings- och arbetslivsförvaltningen har det konkreta ansvaret för regionens arbetsmarknadsinsatser som genomförs av olika verksamheter inom avdelningen för arbetsliv och etablering.

Av nämndens verksamhetsplan 2023 framgår att en särskild utbildning för vuxna är under uppbyggnad på Gotland och stora satsningar på vuxenutbildningar genomförs kontinuerligt och kommer att fortsätta att genomföras vilket även till viss del påverkar gymnasieskolan då samverkan mellan vuxenutbildning och gymnasiet är en viktig del i utvecklingsarbetet.

Avdelning arbetsliv och etablering, vuxenutbildningen och folkhögskolan genomför en rad insatser för att skapa möjlighet till studier, praktik eller arbete. Samtidigt har många branscher och regionens egna förvaltningar ett ökat kompetensförsörjningsbehov.

Revisorerna har i sin riskanalys sett att det finns risk för brister i styrningen och uppföljningen inom nämndens ansvar för arbetsmarknadsinsatser och arbete för att stödja enskilda till egen sysselsättning. Revisorerna bedömer därmed att nämndens ansvar inom detta område behöver granskas

Granskningen ingår i revisionsplanen för 2023.

2.1 Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Granskningens övergripande syfte är att bedöma om gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden säkerställer att det finns en ändamålsenlig styrning av de regionala arbetsmarknadsinsatserna.

Följande revisionsfrågor har besvarats:

- Finns uppsatta mål avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna?
- Finns det en tydlig ansvarsfördelning avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna?
- Finns det en fungerande samverkan avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och regionstyrelsen?
- Finns det en fungerande samverkan med externa aktörer kring arbetsmarknadsinsatserna?

- Följer nämnden upp måluppfyllelse och samverkan inom regionens och med externa aktörer?

Med arbetsmarknadsinsatser avses i denna granskning de insatser som genomförs för att öka förutsättningarna för sysselsättning i regionen.

Granskningen omfattar nämndens ansvar för arbetsmarknadsinsatser. Granskningen omfattar inte regionens näringslivsinsatser.

2.2 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller

- kommunallagen 6 kap § 6
- tillämpbara interna regelverk och policyer.

2.3 Metod

Granskningen har genomförts genom studier av regionens interna dokument samt intervjuer med gymnasie- och arbetsmarknadsnämndens ordförande och andre vice ordförande, tillförordnad utbildningsdirektör, avdelningschef Arbetsliv och etablering (UAF) och avdelningschef Regional utveckling (RSF). Enhetschef vid avdelning Arbetsliv och etablering har skriftligen besvarat frågor.

Granskningen har utförts av Joakim Nertyk, certifierad kommunal revisor och Klara Engström verksamhetsrevisor. Magnus Larsson, certifierad kommunal revisor, har deltagit i sin roll som kvalitetsansvarig.

Rapporten är faktakontrollerad av tf. utbildningsdirektör och avdelningschef för avdelningen Arbetsliv och etablering.

3 Resultat av granskningen

3.1 Mål

Region Gotland har en övergripande styrmodell för samtlig verksamhet. Koncernstyrkortet innehåller sex målområden kopplade till två perspektiv: samhälle och verksamhet. Inom varje målområde har mål tagits fram inom ramen för utbildnings- och arbetslivsförvaltningen verksamhetsplan. Planen tas fram av förvaltningen i samråd med nämnd och verksamhet. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden godkänner¹ årligen verksamhetsplanen. Med utgångspunkt i verksamhetsplanen tas aktivitetsplaner fram på enhetsnivå. Nedan redovisas mål och aktiviteter som prioriterats för avdelningen arbetsliv och etablering inom vilken arbetet med arbetsmarknadsfrågorna bedrivs.

¹ GVN 2022-10-27, § 72

Mål	Aktivitet
Alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande	Utifrån identifierat behov utbildar förvaltningens verksamheter sina medarbetare kontinuerligt inom området tillgänglighet genom kollegialt lärande.
	Fullföljd utbildning övergår nu från projekt till att ingå i det ordinarie systematiska kvalitetsarbetet.
	Genom strategiskt arbete och systematisk uppföljning utvecklas samarbetet med och mellan skolformer, myndigheter samt andra aktörer av relevans för utbildning.
Befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor	Hälso- och friskvårdsarbete och fysisk aktivitet prioriteras. I syfte att öka välmående inom verksamheten och uppnå god hälsa för individen.
	I samarbete med de andra förvaltningarna genomförs aktiviteterna i den beslutade färdplanen "Vår ö, vår hälsa- Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för god och nära vård".
	I samverkan med de andra förvaltningarna fortsätta utveckla färdplanen "Vår ö, vår hälsa- Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för god och nära vård" i linje med målbilden.
Ökad befolkning i arbetsför ålder	I samverkan med berörda aktörer verka för effektfulla arbetslivsinsatser som skapar möjligheter för individer som står långt ifrån arbetslivet att etablera sig i arbete och studier.
Hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster säkras genom ständiga förbättringar, digitalisering, innovation och förnyelsesprång	Bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete, i vilket verksamhet och måluppfyllelse noggrant analyseras och synliggörs. Ligger till grund för åtgärder då utvecklingsområden identifierats.
Region Gotland präglas av en tillitsbaserad kultur	Starkare verksamhetsperspektiv, större delaktighet och tydlighet i beslutsprocesser, utvecklingsinsatser och kompetensutveckling.

Målen ovan berör både ungdomars och vuxnas förutsättningar att inträda och verka på arbetsmarknaden. Målet om ökad befolkning i arbetsför ålder är det mål som primärt berör regionala arbetsmarknadsinsatser. Enligt en respondent tolkar nämnden målet som att den befolkning som finns ska vara arbetsför och vara i arbete snarare än att befolkningen ska öka. Målen upplevs av flera respondenter vara diffusa och sakna indikatorer på måluppfyllelse. Tf utbildningsdirektör framför att regionens styrmodell har lagts om, efter ett beslut i regionfullmäktige. Den nya modellen ska tydliggöra "de styrandes prioriteringar och nämndens uppdrag".² Direktören bedömer att de nya målen kommer att bli mer proaktiva än reaktiva. Nämnden beslutade i mars 2023 om förslag på nya mål för nämndens olika verksamheter, inklusive arbetsmarknadsuppdraget. De nya målen ska processas under året och efter beslut inkluderas i verksamhetsplan för 2024. De två mål som berör arbetsmarknaden föreslås fokusera på ungdomars sysselsättning och utrikesföddas egenförsörjning.

Regionfullmäktige har också beslutat om tre genomförandeprogram, varav ett med rubriken *Kraftsamling för hälsa och ett socialt hållbart Gotland*.³ Programmen är kopplade till *Vårt Gotland 2040 - regional utvecklingsstrategi*. I programmen finns målsättningar och prioriterade insatsområden samt effektmål och indikatorer. Ett målområde gäller en arbetsmarknad som är tillgänglig för alla. Insatser ska göras för "nära stöd", för vuxenutbildning och för "inkluderande arbetsplatser där kompetensen möter behoven". Exempel på möjliga aktiviteter ges liksom indikatorer som ska följas upp. Vid tiden för granskningen har nämnden inte vidtagit några åtgärder utifrån genomförandeprogrammet. Intervjuade politiker uppger att de befinner sig i en lärandeprocess som har pågått sedan de tillträdde sina uppdrag vid årsskiftet 2022/2023. Respondenter framför att det finns en risk för att parallella styrdokument kan splittra fokus på aktuell fråga, i detta fall arbetsmarknadsinsatserna.

3.1.1 Bedömning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har i verksamhetsplan satt upp generella mål inom området arbetsliv och etablering. Vi bedömer att ett av målen fokuserar på regionala arbetsmarknadsinsatser. Vi ser emellertid inte att målet har varit styrande för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Vi ser positivt på att nämnden har tydliggjort riktningen på arbetsmarknadsuppdraget genom nya mätbara mål.

3.2 Ansvarsfördelning

Under november 2020 till och med mars 2021 lät regionstyrelseförvaltningen genomföra en utredning av "organisatoriska förutsättningar inom Region Gotland för en sammanhållen arbetsmarknadspolitik".⁴ Syftet med utredning var bland annat att "föreslå en ansvars- och arbetsfördelning" och strukturer för intern och extern samverkan. Utredningen utmynnade i ett förslag på bland annat en samlad organisation, aktiva arbetsmarknadsåtgärder och förvaltningsövergripande strategiskt ansvar och samordning. Regionfullmäktige delade i stort utredarens förslag. Förslaget

² GVN 2023-03-23 § 17

³ RF 2023-03-27 § 36

⁴ Regionstyrelseförvaltning *Arbetsmarknadspolitik för framtida utmaningar* (2021-04-06) sid. 4

på upprättande av en egen arbetsmarknadsförvaltning med tillhörande nämnd bedömdes dock bli för kostnadskrävande. Regionfullmäktige beslutade att ansvaret för arbetsmarknadsinsatserna skulle fördelas mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och regionstyrelsen samt att "samtliga nämnder får i uppdrag att öka antalet platser för personer utanför den reguljära arbetsmarknaden".⁵

Ansvaret för arbetsmarknadsinsatser inom region Gotland åvilar alltså regionstyrelsen⁶ och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Regionstyrelsen har det **strategiska och samordnande ansvaret**, medan nämnden ansvarar för de insatser som genomförs i olika verksamheter.⁷

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden stöds av utbildnings- och arbetslivförvaltningen i arbetet med arbetsmarknadsinsatser. Förvaltningen leds av utbildningsdirektören. Underställd utbildningsdirektören finns chefen för avdelning Arbetsliv och etablering och därunder enhetschef för vägledning, enhetschef för anställning och enhetschef för etablering i arbetslivet. Respondenterna upplever, utifrån befintlig ansvarsfördelning⁸, befintlig organisation som ändamålsenlig. Ansvaret för arbetsmarknadsfrågorna finns sedan ett par år samlade i en egen avdelning och avdelningschef för Arbetsliv och etablering sitter i utbildnings- och arbetslivförvaltningens ledningsgrupp. Detta har stärkt arbetsmarknadsfrågornas ställning inom förvaltningen, även om utbildningsfrågorna dominerar och arbetsmarknadsfrågorna riskerar att hamna i skymundan, som en respondent uttrycker det.

Av utbildnings- och arbetslivförvaltningens *Analysrapport VÅR 2022* framgår att det upplevs finnas en systematik i avdelningens organisation och att avdelningen gör rätt saker. Däremot finns det behov av avsiktsförklaring "för att synliggöra vad arbetsliv- och etablering ansvarar för" och för "att skapa en gränsdragning, bland annat gentemot regionstyrelseförvaltningen"⁹.

Respondenter ger i intervjuer bilden av en tydlig eller i huvudsak tydlig ansvarsfördelning, även om det ibland, enligt en respondent, inte är helt tydligt om det är nämnden eller strategerna på regionstyrelsen som är uppdragsgivare. Arbetsmarknadsfrågorna berör stora delar av regionens arbete och det krävs att någon instans har ansvar för helheten. Regionstyrelsens ansvar för helheten har blivit tydligare.

Huruvida ansvarsfördelningen är ändamålsenlig har respondenterna olika syn på. En respondent påtalar att organisationen har utretts och befintlig ansvarsfördelning är den mest ändamålsenliga utifrån gällande förutsättningar. En annan respondent bedömer att arbetsmarknadsfrågorna hade fått större utrymme i regionen om de hade funnits i

⁵ RF 2021-06-21 § 98

⁶ Reglemente för regionstyrelsen antaget av regionfullmäktige 2022-12-12 § 238

⁷ Reglemente för gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden antaget av regionfullmäktige 2022-12-22 § 239

⁸ Det vill säga att ansvaret för arbetsmarknadsinsatserna ligger under utbildnings- och arbetslivförvaltningen

⁹ UAF *Analysrapport VÅR 2022*, sid 15

en egen arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnd eller inom regionstyrelsens ansvarsområde. Utbildningsförvaltningens ansvarsområde är mycket omfattande och fokus ligger i hög grad på skolfrågor.

3.2.1 Bedömning

Vi konstaterar att en omfattande utredning har genomförts för att säkra en adekvat ansvars- och arbetsfördelning. Utifrån utredningen har regionfullmäktige beslutat om en ansvarsfördelning. Vi bedömer att ansvarsfördelningen mellan regionstyrelsen och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i huvudsak är tydlig genom regionstyrelsens strategiska och samordnande ansvar och nämndens operativa ansvar.

3.3 Samverkan nämnd-styrelse

Mellan regionstyrelsen och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden finns ingen strukturerad samverkan vad gäller det gemensamma ansvarsområdet arbetsmarknad. En av respondenterna påtalar att regionfullmäktiges beslut¹⁰ om ansvarsfördelning mellan styrelse och nämnd tydliggör styrelsens och nämndens olika uppdrag. Även om parterna inte möts i direkt dialog om arbetsmarknadsfrågorna så finns det fora i vilka båda parter är representerade, till exempel FINSAM.

På tjänstepersonsnivå sker samverkan kontinuerligt, bland annat mellan avdelningschefer, enhetschefer och strateger, i operativa och strategiska grupper. Denna samverkan upplevs av respondenterna från både utbildnings- och arbetslivsförvaltningen och regionstyrelseförvaltningen som god och det framkommer inte annat än att ansvarsfördelningen mellan förvaltningarna är tydlig. En respondent anger att regionstyrelsen visar stort intresse för avdelningens¹¹ operativa arbetsmarknadsarbete.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan på tjänstepersonsnivå avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och regionstyrelsen. Samverkan mellan styrelse och nämnd om arbetsmarknadsfrågor sker inte på politisk nivå. Att det finns kommunikation mellan strategiskt och operativt ansvariga är viktigt, men det kan ske på tjänstepersonsnivå såvida arbetet utvärderas på politisk nivå. Under rubriken Uppföljning (3.5) berör vi frågan om uppföljning av uppdrag från kommunfullmäktige som riktar sig till samtliga nämnder, men som gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har ansvar för.

3.4 Extern samverkan

Region Gotland bildade 2007 tillsammans med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samordningsförbundet Finsam Gotland inom ram för lag om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Verksamheten finansieras med statliga

¹⁰ RF 2022-12-12 §§ 238-239

¹¹ Avdelning för Arbetsliv och etablering

och regionala medel och syftar till att samordna resurserna så att förutsättningar ges "för att utveckla en helhetssyn utifrån individens behov".¹² Rehabiliteringsinsatserna kan till exempel vara arbetslivsinriktade. Då regionstyrelsen fick ansvar för det strategiska arbetsmarknadsarbetet bedömde regiondirektören att en intern utvärdering av arbetet inom Finsam behövde göras. Utredningen genomfördes av strateg 2022. Brister i ändamålsenlighet och effektivitet identifierades och förslag på åtgärder presenterades. Förslagen samlades i en tjänsteskrivelse av den 27 januari 2023. Ärendet har vid tiden för granskningen ännu inte behandlats i regionstyrelsen.

Arbetsförmedlingen har under ett antal år varit föremål för omstrukturering, vilket bland annat påverkat vilken närvaro myndigheten har kunnat ha ute i landets kommuner och regioner. Mellan Arbetsförmedlingen och Region Gotland togs under 2022 en ny överenskommelse fram med syfte att i samverkan "öka etableringen av personer i arbetslivet".¹³ Samverkan bedrivs bland annat kring utrikesfödda som är i behov av särskilda insatser för att etablera sig på arbetsmarknaden, "för att arbetsgivare skall kunna anställa fler genom breddad rekrytering"¹⁴ och inom ram för "Jobbvägen", som utgörs av arbetsinriktad rehabilitering "för gotlänningar i åldern 16–66 år, med komplex problematik som gör att de är i behov av ett utökat stöd av minst två samverkande parter för att nå egen försörjning"¹⁵. Överlag upplevs samverkan fungera väl på Gotland. Eftersom Arbetsförmedlingen också arbetar med arbetsmarknadsinsatser utanför samverkan med regionen kan olika projekt krocka med varandra, det vill säga att medborgare som är föremål för insatser från regionens sida samtidigt erbjuds insatser från andra externa aktörer på Arbetsförmedlingens uppdrag.

Samverkan inom det övergripande arbetsmarknadsområdet mellan gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden och näringslivet är inte formaliserad. Nämndens ordförande påtalar dock den kontinuerliga samverkan som sker inom bland annat gymnasieskolans yrkesprogram.

Avdelningschef för arbetsliv och etablering ger exempel på insatser som avdelningen gör för samverkan med näringslivet och andra externa parter. Det gäller:

- "Vägen till arbete" – insatser riktade mot enskilda som bland annat innehåller kartläggning med arbetslivscoach, aktiviteter såsom hälsoaktiviteter och arbetsträning.
- Informationsstöd till arbetsgivare om rekrytering och bemanning
- Dialog med representanter för olika näringar (Gotland grönt centrum, Destination Gotland, hotell- och restaurangnäringen) utifrån deras specifika behov

¹² <https://gotland.se/101153>, 2023-04-25 kl. 14:30

¹³ GVN *Verksamhetsberättelse 2022*, sid. 6

¹⁴ GVN *Verksamhetsberättelse 2022*, sid. 12

¹⁵ <https://gotland.se/arbetslivsinriktadrehabilitering>, 2023-04-25 kl. 10:15

Samverkan sker dock inte i en beslutad struktur utan löpande efter behov och skilda initiativ. En respondent framför att det finns behov av att skapa en tydlig struktur. Inom avdelningen har det dock bedrivits ett projekt innehållande metodutveckling för att förhindra att arbetet blir personbundet, enligt avdelningschef. En respondent upplever inte att nämnden har givit avdelningen något tydligt uppdrag vad gäller samverkan med näringslivet, men att avdelningen ändå har sett samverkan som en avgörande faktor för att det övergripande uppdraget ska lösas.

Samverkan med externa parter upplevs av ett par respondenter fungera bättre än inom regionen. Utmaningarna att kompetensförsörja regionen är betydande samtidigt är intresset från dess egna verksamheter att till exempel ta emot individer för prao och praktikant begränsad. Det gäller särskilt de tekniskt inriktade förvaltningarna, enligt en respondent.

3.4.1 Bedömning

Vi bedömer att det finns en fungerande samverkan med externa aktörer kring arbetsmarknadsinsatserna. I granskningen har framkommit att en starkare styrning från nämnden och en tydligare struktur för samverkan med det lokala näringslivet skulle stödja både förutsättningarna för enskilda individer att kunna försörja sig själva och för regionens kompetensförsörjning.

3.5 Uppföljning

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden följer upp arbetet med regionala arbetsmarknadsinsatser i analysrapporter, delårsrapporter och verksamhetsberättelser. Den senaste verksamhetsberättelsen, för år 2022, fastställdes av nämnden i februari 2023.¹⁶ Nämndens samlade bedömning är att dess verksamheter ”i hög utsträckning uppnår målen i styrkortet”. Samtidigt konstateras: ”att matcha arbetsmarknadens behov och behov av kompetensförsörjning med dimensionering av verksamhet och insatser kommer fortsatt vara en viktig fråga framåt”.¹⁷

Målen om att ”alla fullföljer gymnasiet och har förutsättningar för ett livslångt lärande” och ”befolkningen har likvärdiga förutsättningar för en god och jämlik hälsa och alla barn har goda uppväxtvillkor” redovisas, men följs inte upp ur arbetslivsperspektiv i nämndens verksamhetsberättelse. Målet om ”ökad befolkning i arbetsförålder” bedöms delvis uppfyllt. Här hänvisas till insatser inom avdelningen för arbetsliv och etablering, till exempel ”Jobbvägen” som bedrivs i samverkan med socialförvaltningen och arbetsförmedlingen.

I en analysrapport¹⁸ har bland annat tjänstepersoner inom avdelningen Arbetsliv och etablering gjort en nulägesanalys av verksamheten och identifierat det som fungerar bra och det som behöver utvecklas. Till analysrapporten har refererats löpande i föreliggande granskningsrapport varför inte alla slutsatser redovisas under denna

¹⁶ GVN 2023-02-07 § 1

¹⁷ GVN *Verksamhetsberättelse 2022*, sid. 3

¹⁸ GVN *Analysrapport Vår 2022*

rubrik. Överlag bedöms organisationen fungera väl liksom samverka med andra avdelningar såsom vuxenutbildningen. Det upplevs finnas tillit till avdelningens kompetens och arbetet sker inte längre i stuprör. Utvecklingsmöjligheter finns dock, inte minst vad gäller uppföljning. Det upplevs svårt att mäta verksamhetens målpåfyllelse och vilka aktiviteter som ger effekt. För övrigt kan tjänstepersonerna inom Arbetsliv och etablering inte se att regionernas nämnder tar sitt ansvar i enlighet med regionfullmäktiges beslut "att öka antalet platser för personer utanför den reguljära arbetsmarknaden".¹⁹ Här finns en brist i styrningen. Regionstyrelsen som har det övergripande strategiska måste ta detta ansvar genom uppföljning av nyckeltal. Annars får fullmäktiges beslut ingen praktisk betydelse, påpekar ett par respondenter.

Nämndens ordförande och andre vice ordförande påtalar vikten av att uppföljningar görs av beslutade insatser. Genom nya och mer konkreta mål och indikatorer ska uppföljning göras. Det kommer att bli bättre med den nya styrmodellen, menar politikerna. Förutom uppföljning i skriftliga rapporter bjuder nämnden in avdelningscheferna så att dessa muntligen kan redovisa sina avdelningars verksamhetsberättelser. Vid dessa tillfällen ställer ledamöterna adekvata frågor, enligt ordförande och andre vice ordförande.

Ett par respondenter menar att nämndens styrning genom uppföljning är bristfällig. Inga nyckeltal har följts upp på övergripande nivå och därmed är det inte säkerställt att arbetsmarknadsinsatserna är ändamålsenliga eller effektiva.

Trots brister i styrningen så tar nämnden genom arbetet på tjänstepersonsnivå vara på de förutsättningar som Gotland ger vad gäller att knyta samman arbetstagare på ön med dess näringsliv, enligt ett par respondenter. Det finns, enligt respondenterna, ingen näring som särskilt kan pekas ut som bortglömd eller förfördelad.

3.5.1 Bedömning

Vi konstaterar att gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden genomför viss uppföljning av arbetsmarknadsinsatserna. Vi ser emellertid inte att nämnden strukturerat följer upp arbetsmarknadsinsatserna och deras resultat eller samverka inom regionen och med externa aktörer, vilket vi bedömer är en brist bland annat utifrån målet om "hög kvalitet och effektiva processer i verksamhet och tjänster"²⁰.

¹⁹ UAF *Analysrapport VÅR 2022*, sid 15

²⁰ GVN *Verksamhetsplan 2023*, se nästsista målet på sidan 6.

4 Slutsats och rekommendationer

Vår sammanfattande bedömning är att det finns brister i gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens styrning av de regionala arbetsmarknadsinsatserna.

Vi bedömer att styrningen av verksamheten i delar brister; det gäller målstyrning och uppföljning. Vi konstaterar dock att nämnden har inlett ett arbete med en annan struktur för målsättning, vilket vi ser positivt på. Vi bedömer inte att befintlig uppföljning säkerställer en ändamålsenlig och effektiv verksamhet.

Vi bedömer att ansvarsfördelningen i huvudsak är tydlig och att det finns en fungerande samverkan avseende de regionala arbetsmarknadsinsatserna mellan gymnasie- och vuxenutbildningen och regionstyrelsen. Det finns en fungerande samverkan med externa aktörer kring arbetsmarknadsinsatserna, även om den inte för gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens del är strukturerad.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi nämnden att:

- fortsätta utveckla målarbetet och därmed styrningen av arbetet inom ram för regionens arbetsmarknadsinsatser.
- skapa en struktur för ett systematiskt kvalitetsarbete inom vilket arbetsmarknadsinsatserna följs upp till exempel vad gäller deras ändamålsenlighet (måluppfyllelse) och effektivitet (vilka resultat uppnås utifrån avsatta resurser). Nyckeltal och andra mått för måluppfyllelse tas fram och analyseras. Analysen ligger sedan till grund för åtgärder och beslut.

Datum som ovan

KPMG AB

Joakim Nertyk
Certifierad kommunal revisor

Magnus Larsson
Kundansvarig

Detta dokument har upprättats enbart för i dokumentet angiven uppdragsgivare och är baserat på det särskilda uppdrag som är avtalat mellan KPMG AB och uppdragsgivaren. KPMG AB tar inte ansvar för om andra än uppdragsgivaren använder dokumentet och informationen i dokumentet. Informationen i dokumentet kan bara garanteras vara aktuell vid tidpunkten för publicerandet av detta dokument. Huruvida detta dokument ska anses vara allmän handling hos mottagaren regleras i offentlighets- och sekretesslagen samt i tryckfrihetsförordningen.